

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Karla Šimky a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. S.**, zast. Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem se sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2022, č. j. JMK 118306/2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2025, č. j. 29 A 82/2022-117,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Tato věc se týká rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (dále „zákon o evidenci obyvatel“).

[2] Magistrát města Brna na základě návrhu tehdejších vlastníků bytu (manželů K.) zrušil žalobci trvalý pobyt na adrese U P. X, B. Vyšel především z rozsudků Městského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2020, č. j. 116 C 197/2018-145, a na něj navazujícího potvrzujícího rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 6. 2021, 19 Co 229/2020-227, které žalobci uložily povinnost vyklidit a předat byt č. Y na uvedené adrese, v němž měl evidovaný trvalý pobyt. Magistrát dospěl k závěru, že byly splněny obě zákonné podmínky pro zrušení trvalého pobytu, neboť žalobci zaniklo užívací právo a byt fakticky neužívá (což magistrátu

potvrdil jeho zástupce). Žalovaný zamítl žalobcovu odvolání a potvrdil rozhodnutí magistrátu.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil u Krajského soudu v Brně, který žalobu zamítl. Vysvětlil, že není věcně příslušný zabývat se žalobcovou argumentací proti rozsudkům soudů rozhodujících v občanském soudním řízení, které se týkají minulých vlastnických poměrů. Zákonné podmínky pro zrušení trvalého pobytu byly podle krajského soudu splněny.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá, že nebyly splněny zákonné podmínky pro zrušení údaje o místu jeho trvalého pobytu. Krajský soud pochybil, pokud napadená rozhodnutí nezrušil.

[5] Stěžovatel dále rekapituluje své dřívější námitky a cituje z rozhodnutí civilních soudů ve věci neplatnosti dohody o převodu členského podílu v družstvu. Závěry soudů rozhodujících v občanském soudním řízení jsou nespravedlivé, podle stěžovatele jde o justiční omyl. V důsledku toho bylo i v nynějším řízení zasaženo stěžovatelovo právo na spravedlivý proces.

[6] Správní orgány i krajský soud si podle stěžovatele mohly otázku, kdo je vlastníkem členského podílu k bytu, posoudit samy jako otázku předběžnou. Pak by dospěly k závěru, že manželé K. se nestali řádnými členy bytového družstva, držiteli platné nájemní smlouvy ani vlastníky bytu.

[7] Zrušení údaje o místu trvalého pobytu je závažným zásahem do životních i existenčních poměrů stěžovatele a bylo vydáno v rozporu s dobrými mravy. Stěžovatel kasační stížnost formálně podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), fakticky však jeho námitky míří k nesprávnému posouzení právní otázky krajským soudem.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vzhledem k obsahu stěžovatelovy argumentace odkázal na vyjádření k žalobě. Je přesvědčen, že stěžovatel užíval dotčený byt bez právního důvodu a žaloba na jeho vyklizení byla namístě.

[9] V řízení před krajským soudem vystupovala jako osoba zúčastněná na řízení Mgr. M. K. jako vlastník bytové jednotky, k níž se údaj o místu trvalého pobytu stěžovatele vázal. Dne 22. 12. 2025 sdělil kasačnímu soudu pan M. Š., že je novým vlastníkem této bytové jednotky a že nehodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Proto kasační soud dále s žádnou osobou zúčastněnou na řízení nejednal.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

pokračování

[11] Podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel *oblašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana, a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.*

[12] Podle § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel *oblašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c). Navrhovatel je v takovém případě povinen existenci důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c) oblašovně prokázat.*

[13] Nejvyšší správní soud (NSS) se ztotožnil se závěry správních orgánů i krajského soudu. Ve shodě s nimi konstatuje, že splnění zákonných podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu stěžovatele bylo ve správním řízení spolehlivě prokázáno. Jelikož smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již správně vyřčené (rozsudek NSS ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86), kasační soud v podrobnostech odkazuje na závěry obsažené v předcházejících rozhodnutích a níže pouze vypořádá jednotlivé stěžovatelovy námitky.

[14] Stěžovatel se v kasační stížnosti rozsáhle věnuje polemice se závěry soudů rozhodujících v občanském soudním řízení. Původně šlo především o posouzení platnosti dohody o převodu členských práv v družstvu a s tím souvisejících otázek, přímým podkladem pro vydání napadených rozhodnutí pak byly rozsudky citované výše v bodě [2], jež stěžovateli uložily povinnost vyklidit bytovou jednotku, k níž se vázal jeho trvalý pobyt. V posuzované věci je tedy stěžejní linie žaloby na vyklizení bytu, neboť ze závěrů rozhodnutí civilních soudů v ní přijatých správní orgány vyšly.

[15] Je zapotřebí zdůraznit, že stěžovatel mohl své výhrady proti rozhodnutím civilních soudů uplatnit prostřednictvím opravných prostředků podle zákona č. 99/1963, občanský soudní řád (dále „o. s. ř.“). Ze spisového materiálu je zjevné, že tak učinil, avšak bez úspěchu. Pokud jde o řízení ve věci žaloby na vyklizení bytu, krajský soud uvedl, že Nejvyšší soud dovolání stěžovatele usnesením ze dne 5. 10. 2022, č. j. 26 Cdo 3031/2021-280, odmítl a Ústavní soud pak odmítl následnou ústavní stížnost usnesením ze dne 24. 1. 2023, IV. ÚS 3570/22.

[16] Nad rámec toho se však stěžovatel již nemůže obracet na správní soudy (ať již na krajský soud nebo na soud kasační) a požadovat po nich hodnocení, korekci či odlišné posouzení závěrů, které pravomocně přijaly soudy rozhodující v občanském soudním řízení. K tomu totiž správním soudům chybí věcná příslušnost (srov. § 4 s. ř. s.). Z uvedených důvodů se NSS nezabýval tou částí kasační argumentace, v níž stěžovatel nesouhlasí se závěry pravomocně skončených občanskoprávních řízení, ať již se týkají problematiky vyklizení bytu nebo převodu členského podílu v družstvu, potažmo otázky vlastnického práva k dotčené bytové jednotce.

[17] Stěžovatel je dále přesvědčen, že navzdory existenci pravomocných rozsudků k otázce nezbytné pro rozhodnutí správních orgánů (jež jsou však podle něj v rozporu se zákonem) mělo být jako otázka předběžná posouzeno, kdo je vlastníkem členského podílu k bytu, k němuž byl vázán jeho trvalý pobyt. Podle stěžovatele tedy měly správní orgány

postupovat podle § 57 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a o sporné otázce si učinit úsudek samy.

[18] Podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, *jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které dosud nebylo pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.*

[19] Podle § 159a odst. 3 o. s. ř. *v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány.*

[20] V posuzované věci nebyly podle NSS splněny podmínky pro to, aby si správní orgány činily úsudek o rozhodné právní otázce. Jestliže k otázce, zda stěžovateli svědčí užívací nebo jiné právo k dotčenému bytu, existovaly ještě před zahájením správního řízení pravomocné rozsudky soudů rozhodujících v občanském soudním řízení, byly správní orgány povinny z jejich závěrů vycházet. Nenastala tedy situace předpokládaná § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, tedy že by vydání rozhodnutí záviselo na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. V takovém případě nebylo možné, aby si správní orgány o otázce užívacího práva stěžovatele k bytu (tím spíše pak ne o tom, kdo je vlastníkem členského podílu v družstvu, jak se domáhá stěžovatel) učinily vlastní názor jako o otázce předběžné.

[21] Kasační soud připomíná, že vázanost civilním rozsudkem dovedl i u řízení o vyklizení bytu, ve kterém se neurčuje existence práva přímo ve výroku (rozsudek ze dne 14. 11. 2024, č. j. 2 As 321/2023-76). V případě nynějšího stěžovatele je navíc situace ještě zřetelnější. Mimo pravomocných rozsudků, jež stěžovateli uložily povinnost vyklidit byt, totiž existují i dřívější rozsudky, kterými civilní soudy zamítly žalobu stěžovatele, jíž se domáhal určení svého členství v družstvu a určení, že je nájemcem družstevního bytu. Tam soudy posuzovaly také otázku platnosti smlouvy o převodu členského podílu v družstvu.

[22] Pokud správní orgány, resp. krajský soud, vycházely z pravomocných rozsudků civilních soudů tak, jak jim ukládal procesní předpis, jímž jsou povinny se řídit (tedy správní řád, resp. soudní řád správní), nemohly takovým postupem zasáhnout stěžovatelovo právo na spravedlivý proces. Lze dodat, že stěžovatel podal ústavní stížnost ve všech liniích civilních sporů, které vedl. Všechny ústavní stížnosti byly odmítnuty jako zjevně neopodstatněné (kromě usnesení zmiňovaného výše v bodě [15] lze dále odkázat např. na usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. III. ÚS 1146/20).

[23] Kasační soud uzavírá, že krajský soud správně posoudil splnění zákonných podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu stěžovatele. Žádost podaly oprávněné osoby – vlastníci bytové jednotky, k níž se údaj o místu trvalého pobytu vázal. V řízení bylo postaveno na jisto, že stěžovatelovo užívací právo k bytové jednotce zaniklo, a že ji navíc ani fakticky neužívá. NSS vnímá, že stěžovatel pociťuje zrušení údaje o místu svého trvalého pobytu jako závažný zásah do svých životních poměrů, nicméně v případě splnění všech zákonných podmínek neměly správní orgány jinou možnost než údaj o místu trvalého pobytu zrušit. Ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel totiž neposkytuje

pokračování

správnímu orgánu možnost správního uvážení, nýbrž mu ukládá při splnění zákonných podmínek povinnost postupovat právě takovým způsobem jako v posuzované věci. Takový postup neodporuje ani dobrým mravům, jak se domníval stěžovatel.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] NSS ze shora uvedených důvodů zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[25] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. prosince 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu